

OPINIONS

Nº 50 - Any 2013

¿Tenim lliure albir o... ens condiciona el destí?

Miro pel balcó i la lluna ja ha fet acte de presència, em dirigeixo a la cuina per preparar un mos per sopar i, de cop i volta, sento una veu que diu...

--- ¡¡Hola!!

Esglaiada per la sorpresa, el cor s'ha posat a bategar amb un impuls tan ràpid que quasi no puc respirar, em giro per veure qui m'ha saludat i... no hi ha ningú, però... d'immediat, percebo una ombra que es va fent tangible fins adquirir la forma i la solidesa d'un ser humà. En veure de qui es tracta no se m'acut res més que dir...

- ¡¡Ostres!! ¡m'has causat un ensurt tan gran que quasi m'agafa un col·lapse! ¿¿Has vingut per dur a terme la teva feina ??

--- ¡¡No!! No t'espantis, anava cap a l'autovia on s'ha produït un accident, però sembla que la meua presència no és necessària i, com que m'ha quedat temps lliure, he pensat fer-te una visita... "de cortesia"... i alhora, parlar una estona.

Guardo un bon record de l'última vegada que ho vam fer, em vas llegir un poema fet per tu, on descrius de manera molt maca com m'imagines. Molt diferent a la que es mostra en pintures i gravats en els quals, a part d'un aspecte cadavèric m'han posat una dalla a la mà.

- No t'ha d'estranyar que la gent et representi de manera escabrosa, doncs et dediques a tallar el fil invisible que uneix la realitat d'un avui amb la incertesa i el gran misteri que és el demà. Un misteri que, ves per on, podria ser l'argument per establir un diàleg entre nosaltres.

--- Fóra un bon motiu per conversar però, per a mi, també és un enigma. Si vols, et puc parlar de com pensa qui és el protagonista de la meua presència i de les converses que tenen els que són al seu entorn.

- Ben segur serà apassionant escoltar-te.

--- Tinc per costum voltar una estona pel lloc on he de realitzar la meua feina doncs és molt interessant veure les diferents reaccions de cadascun quan perceben va arribant el moment final del que ha estat la seva vida i com afronten la culminació d'aquest moment.

M'he trobat amb persones de tota mena: hi ha qui quan s'adona que tot s'està acabant, es penedeixen profundament de no haver dut a terme aquell desig que va omplir el seu pensament o el seu cor, i que, malgrat va tenir al seu abast realitzar-lo, van poder més els entrebancs i condicionants amb què es va trobar, que la il·lusió i les ganes per aconseguir-lo.

He trobat qui em reclama amb insistència per demanar-me finalitzi amb el seu patiment després d'haver suportat l'agonia llarga d'una greu malaltia.

He trobat qui pensa que, a l'altra banda, podrà gaudir del que li ha estat negat en el decurs de la seva vida.

Altres, accepten la meva proximitat amb assossec, com una alliberació a la seva soledat pensant que, al travessar la barrera, es retrobaran amb qui va omplir la seva vida d'amor.

Altres...

Cada persona és un món, parlar com pensa i reacciona la gent en l'últim moment fóra un mai acabar. Però, el que més em sorprèn, és com actuen o parlen els qui volten pel lloc on s'ha de produir el decés o quan ja he complert la meva feina:

He vist qui plora amb gran sentiment perquè no tornarà a veure mai més a qui ha estat objecte del seu amor. He sentit comentaris sobre economia, el bé o malament com ha jugat un equip, llocs on es menja una bona brasa, on trobar bolets quan és temporada, les prestacions d'un cotxe, una excursió, un viatge, crítiques al veí, a l'església, a polítics... xafarderies de tota mena que originen un bon safareig que no té res a veure amb el motiu del perquè són reunits.

- ¿No t'afecta quan has d'actuar en un nadó, un infant, un jove que, semblava encara tenien la vida per endavant?

--- Quan això succeeix voldria no existir, però, haig de deixar de banda qualsevol sentiment que pugui interferir en el destí final de qui és el motiu de la meva visita.

- ¿Creus que els nostres actes estan marcats per un destí?

--- Jo, formo part d'aquest destí.

- Així doncs: ¿admits que la vida està marcada per un determinisme?

--- Hi hauria molt a parlar sobre aquest tema que és llarg, complicat i amb moltes percepcions però, malgrat m'agradaria opinar sobre ell, no em puc quedar per fer-ho, el temps del meu descans ha finalitzat. En quant a les preguntes que m'has fet: no puc donar una resposta categòrica, però amb les meves paraules t'he donat motius perquè pensis, raonis i siguis tu qui les responguis.

- Malgrat sé, no en trauré cap entrellat, tindrè en consideració tot el que m'has dit. Llàstima hagi de marxar, són converses que m'agraden i no tinc gaires ocasions per escoltar opinions "filosòfiques" per poder contraposar les meves.

La teva visita ha estat molt agradable i pel que sembla, ha arribat el moment que hauria de dir... "T'acompanyo fins la porta..." Però, vistes les circumstàncies, guardo la meva ironia per una altra ocasió. El que sí voldria, abans d'acomiar-nos, és fer-te una petició.

--- Demana el que vulguis... si està al meu abast complaure't, ho faré amb molt de gust.

- M'agradaria que, quan arribi el moment que la teva dalla estigui prou afilada per donar el cop definitiu al què ha estat la meva vida... no tinguis pressa... deixa'm fer el pas pausadament... permet que abandoni aquest món amb un somriure recordant el perfum de les roses del meu jardí i els bons moments on les rialles dels meus estimats van fer de bàlsam a les ferides del meu cor, malmès per tants desencisos i tantes incomprendions que van omplir els meus ulls de llàgrimes, a vegades... contingudes, a vegades... vessades amargament.

--- No dubtis ni un moment que ho tindrè en compte... Adéu amiga...

- ...Adéu.

Una opinió personal

Potser perquè el mes de novembre està encapçalat pel dia de la commemoració de Tots els Sants i l'endemà és el dia "oficial" per recordar els nostres difunts, se m'ha acudí't fer aquest escrit.

O potser el fet que una mort produïda no fa gaire va despertar records i vivències adormides (col·lapsant el meu cor, removent les meves entranyes i predisposant-me a un estat d'ànim que m'ha produït, amb insistència, una mica d'abaltiment), ha estat el motiu que m'ha fet parar compte en el ràpid que passa el temps i, quina importància pot tenir el destí o el nostre lliure albir en els fets conductuals o emocionals que van succeint en el transcurs de la nostra vida.

Hi ha una doctrina filosòfica que defensa que: el pensament, la conducta humana, la decisió i l'acció, estan fixats per una cadena de causes, conseqüències i determinis que anomenen "destí" on el lliure albir **no** li pot plantar cara. D'aquesta filosofia se'n diu "Determinisme absolut" del qual, agafen la seva essència algunes de les religions existents. Creuen que tot segueix un pla establert per un déu i, com aquest és omnipotent i res escapa al seu control, res, pot ser modificat.

Segons aquesta premissa el nostre lliure albir no existeix, doncs anul·laria el que està establert per voluntat divina

Ara bé... hi ha altres tipus de determinismes més flexibles que, sense oblidar que hi ha forces que no es poden alterar, que estan predestinades a acomplir-se, que escapen al nostre control i que, el ser humà està regit en gran part per un codi genètic, malgrat això, tenen en compte altres factors que condicionen **la nostra conducta** com poden ser: l'entorn familiar, el social, la religió, l'educació rebuda etc.

Degut als meus estudis, no puc oblidar la patologia genètica de dos cromosomes que tenen molt a veure amb el comportament del ser humà. Un és: el cromosoma doblat, (XYY) que predomina entre violadors i assassins i l'altra: el cromosoma 21, el qual, origina el Síndrome de Dow.

¿Pot exercir el lliure albir qui té qualsevol d'aquest trastorns genètics o altres, o, qui els seus cromosomes són normals però ha nascut en un país on no hi creixen ni males herbes per satisfer la fam de nens i grans que moren depauperats amb un gran dolor a les entranyes...? ¿Només som uns quants o, en certes ocasions, que podem exercir el lliure albir?

I hauria moltes interrogacions per contestar...

En quant a **les emocions**: El sotrac que ens poden produir quan és presenten de cop i volta sempre és imposat, determinant i no el podem suprimir, el lliure albir **NO** hi ha intervingut. **SÍ** sembla podem exercir-lo en la trajectòria (curta o llarga) que va des del moment que sorgeix una emoció fins el seu termini, però, sempre anirà supeditat a l'origen d'una causa a la qual se li podria donar el nom de... ¿DESTÍ?

Malgrat aquestes Opinions han estat penjades a la xarxa, al tornar-les a llegir, m'ha semblat adient modificar-les i, afegir un article del full "Fent camí" del 17 de novembre que edita el Grup de parròquies de l'Arxiprestat de la Segarra del Bisbat de Solsona. El transcrib a continuació doncs el seu contingut té a veure amb l'encapçalament d'aquestes Opinions.

Diu el següent:

Qui no treballa, que no mengi.

[Aquesta frase de Sant Pau en la segona lectura d'aquest diumenge, em fa mal. Perquè hi ha milions de persones que busquen treball i no en troben.

Perquè hi ha milions de persones que estan condemnades a no menjar, ja que ningú pot aportar cap euro a casa.

Hi ha molts joves que no troben treball i no en trobaran pas per ara.

Hi ha molta gent de més 35 anys que mai no trobaran treball.

Hi ha gent súper preparada, súper tècnica, que mai podran aportar res del que saben a la nostra societat.

Cada persona que vol treballar i no li deixen, fa que es perdin bens, beneficis i progrés per la humanitat.

El treball és un deure, però sobre tot és un dret. Un dret del qui vol treballar i és també un dret de la família humana, ja que tot repercuteix sobre tots.]

L'he trobat un xic determinista i derrotista però, carregat de molta raó i... pregunto:

*¿On és el lliure albir en les persones que anomenen? ¿on és el lliure albir en qui durant anys s'ha preparat amb grans sacrificis i renunciés per exercir una professió, una carrera, un treball i, arribada l'hora, no poden desenvolupar el que havien escollit amb un "**lliure albir**" ple d'esperança i il·lusió perquè el "**destí**" es manifesta poderosament per medi d'una circumstància com en el moment actual és... l'economia?*

!!!Que fàcil és defensar a capa i espasa que tenim lliure albir quan no ens falta res!!! ¿No serà que confonem el "lliure albir" amb la llibertat de prendre una decisió o modificar una opinió o un canvi de manera d'actuar?

Moltes preguntes que queden a l'aire degut a la seva complexitat i ambigüitat, ni grans filòsofs ni grans científics han sabut respondre de manera categòrica.

Malgrat el descrit, penso que, un determinisme absolut, un pensar que som titelles en mans de qui fa anar els fils de la nostra vida, sigui un deu, el destí, els astres o qualsevol altre nom que se li vulgui donar, l'estar convençuts que tot està escrit, admetre al cent per cent només una part de la dicotomia que forma destí o lliure albir... no pot ser bo, doncs pot arribar a originar un victimisme i a defugir la responsabilitat dels nostres actes.

*Per tant, encara que no arribem a cap conclusió després de fer anar les nostres neurones (un exercici molt saludable que no fa mal a ningú) que cadascú, sota el seu criteri, respongui com li sembli més encertat a la pregunta... **¿Tenim lliure albir o... ens condiciona el destí?***